

Доктринални позиции на Евангелските съборни църкви в България

основани 1888 г.

Аз вярвам, че...

1. Бог 1 а) Бог е
Бог е

- ◆ **Един** (Второзаконие 4:35, 39; Исаия 44:6-8), **Личност** (Изход 3:14), **безплътен, чист Дух** (Йоан 4:24; Псалом 139:7; Римляни 8:9, 15; I Коринтяни 2:11; II Коринтяни 3:17),
- ◆ **най-върховната същност и реалност в света** (Исаия 43:10; 44:6, 8),
- ◆ **от Когото произлиза всичко видимо и невидимо** (Исаия 40:26, 28в; 41:4; Римляни 11:36).

б) В своята същност, съществуване и характер Той е:

- ◆ **прославен** (Йов 36:26^а; 37:22б-23^а);
- ◆ **безкраен и неограничен** (III Царе 8:27; Йов 11:7; 26; 37:23; Псалом 139:6; 145:3; 147:5; Еклисиаст 11:5; Исаия 40:28; Римляни 11:33-35; I Коринтяни 2:11);
- ◆ **самосъществуващ и независим** (битие в Себе Си) (Изход 3:14; Псалом 36:9; Исаия 41:4; 43:10; 44:6; Йоан 5:26; Деяния 17:24-25; Откровение 1:17; 22:13);
- ◆ **неизменим** (нито в Своята същност, нито в промисъл) (Изход 3:15; Числа 23:19; I Царе 15:29; Псалом 33:11; Притчи 19:21; Еклисиаст 3:14; Исаия 14:24; Езекил 24:14; Яков 1:17; Малахия 3:6; Римляни 11:29; Евреи 6:17-18);
- ◆ **Господар** (Второзаконие 10:17; I Тимотей 6:15; Исус Навин 3:11; Михай 4:13е; Исаия 43:13);
- ◆ **всемогъщ** (Битие 17:1; 18:14; 35:11; Неемия 9:32; Йов 37:23; 40:2; 42:2; Псалом 24:8; 135:6; Исаия 40:12-15, 26; Еремия 32:17, 27; Данаил 4:35; Матей 19:26; Лука 1:37; Ефесяни 1:19; 3:20; Откровение 15:3; 19:6);
- ◆ **вездесъщ** (неограничен в пространство) (Битие 28:15-16; Второзаконие 4:39; III Царе 8:27; II Летописи 2:6; Йов 28:24; 34:21-22; Псалом 33:13; 139:7-10; Притчи 15:3; Еремия 23:23-24; 32:19; Ефесяни 1:23; Евреи 4:13);
- ◆ **всезнаещ** (пълно познаване на всяко същество) (Изход 3:19; Второзаконие 31:16; I Царе 2:3; III Царе 8:39; 28:24;

31:4; 33:16; 34:21; Псалом 33:13-15; 94:9-11; 139:1-4; 147:4-5; Исаия 29:15-17; Езекил 11:5; Данаил 2:22, 28; Матей 6:4, 6, 8, 18; Марко 13:32; Лука 16:15; Деяния 15:8, 18; Римляни 8:27, 29; I Коринтяни 3:20; II Тимотей 2:19; Евреи 4:13; I Петрово 1:2; I Йоан 3:20);

- ◆ **свят** (съвършена чистота, не грехи и не търпи греха) – **отделен и различен от всички създания** (Изход 15:11; Левит 11:44-45; Исус Навин 24:19; Псалом 5:5; 111:9; Исаия 6:3; 43:14-15; Езекил 39:7; Авакум 1:13; Матей 5:48; Лука 1:49; Йоан 17:11; I Петрово 1:15-16; I Йоан 1:5; 3:3; Откровение 4:8);
- ◆ **праведен, справедлив към всички създания и желае да види в тях праведност** (Битие 18:23-32; Изход 20:5-6; Второзаконие 7:9-10; 10:17-18; 24:16; II Летописи 19:7; Неемия 9:33; Псалом 88:14; Исаия 9:7; 45:21; Еремия 17:10; 32:19; Плач на Еремия 1:18; Наум 3:3; Софония 3:5; Лука 12:47-48; Деяния 10:34-35; 17:31; I Петрово 1:17; II Петрово 2:9; I Йоан 1:9; Римляни 3:26; Галатяни 6:7-8; Ефесяни 6:8-9; Колосяни 3:25; Евреи 6:10);
- ◆ **добър и благ** (Изход 33:19; Псалом 25:8; 32:5; 86:5; 100:5; 119:68; 145:9; Наум 1:7; Марко 10:18; Лука 6:35);
- ◆ **но и показващ гняв към всяка неправда; любящ – милостив, благодатен, влизащ в завет с човека** (Изход 34:6; Исаия 63:9; Еремия 3:12; 31:3; Плач на Еремия 3:22; Матей 5:45; Лука 1:50; 6:36; Йоан 3:16; I Йоан 3:1; 4:7, 10, 17).

- 2 а) **Бог е неразделно Триединство** (Исаия 6:3; Числа 6:24-26; Матей 28:19; Йоан 10:30; Римляни 8:9, 14-17; II Коринтяни 13:14; I Петрово 1:2; Юда 20-21; I Йоан 5:7; I Коринтяни 12:3-6; Ефесяни 4:4-6)
- ◆ **Отец** (Второзаконие 32:6; Исаия 63:16; Малахия 2:10; Матей 6:9; 11:27; 25:34; Лука 12:30; Йоан 4:21, 23-24; Яков 1:17; I Йоан 2:15-16; II Коринтяни 6:18; Филипяни 4:20)
  - ◆ **и Син** (Йоан 1:1, 14, 18, 54; 3:16-17; 9:35-38; 14:10; 16:28; 17:5; I Йоан 5:20)
  - ◆ **и Свети Дух** (Йоан 14:26; 15:26; 16:13).
- б) В своята същност (Онтологично Триединство) **Те са напълно еднакви по слава, вечност и Божественост** (съвършено единство и простота).
- в) **Те се разграничават по своята служба**

(Ойкономическо Триединство) – Отец е нероден, непроизлизащ, Синът е вечно единороден, Светият Дух е вечно произлизащ от Отца; Отец сътворява, Синът се въплъщава и изкупва, Светият Дух новоражда, осиновява, освещава. Това разграничение не е временно, но е резултат от естеството на Бога.

- 3 а) **Бог е сътворил всичко навсякъде** (видимо и невидимо, физическо и духовно), от нищо, от силата на изреченото от Него Слово, в шест дни (Битие 1:1; Псалом 33:6, 9; 145:15-17; Притчи 16:4; Матей 5:45).
- б) **Съществуването на всяко творение продължава да зависи от Бога**, Който поддържа и обновява всичко във всеки един момент (Лука 12:6-7; Деяния 17:28; I Петрово 5:7; Колосяни 1:17).
- в) **Бог сътворява всяко нещо по Своята собствена воля и за Своя слава**, не поради някаква необходимост или нужда, но поради Своята милост и любов (Битие 1:3-4,31; Псалом 33:6; Ефесяни 1:11; Евреи 11:3; Откровение 4:11).
- 4) **Чрез Своето провидение и пряка намеса Бог постоянно ръководи, контролира, пази и направлява както цялата история, така и личната съдба на всяко едно същество**. Със Своето действие Той може временно да прекъсва хода на естествените природни закони. Божията намеса и контрол не отнема личната отговорност на разумните творения (Исус Навин 10:12-14; IV Царе 20:10-11; Данаил 4:35; 4:18).
- 5) **Отговорността ни към Бога е да Му се покланяме, да Го прославяме и да Му служим** и това не според човешките ни предпочитания и виждания, но единствено според изявената в Словото Му воля (Михей 6:8; Йоан 17:4; Евреи 12:28).

2. Писанията

Бог
говори

- 1) **Бог е познаваем**, не изчерпателно, но реално. Поради своето всеобхватно грехопадение за познаването на Бога човек е в абсолютна зависимост от даденото му от Бога откровение.
- 2 а) **Бог желае да бъде познат от човека** и за

- това е дал общо откровение в природата и специфично откровение в Писанията (Деяния 17:26-28; Римляни 1:19-20);
- б) **Откровението в природата е предназначено за и дадено на всички.** – То изявява Божието величие и е достатъчно за осъждане на тези, които го отхвърлят (Римляни 1:19-20);
- в) **Откровението в Писанията е предназначено за всички, но е разбираемо от повярвалите** – изявява Божията благодат, и е достатъчно за спасение (Лука 24:45; II Коринтяни 4:3-4).
- 3 а) Когато Писанията говорят за Бога и духовните същества, **езикът им е аналогичен и антропоморфичен.**
- б) **Писанията трябва да се тълкуват в съответствие с общите езикови принципи в техния исторически контекст и духа им.**
- 4 а) **Писанията са написани под прякото вдъхновение на Бога.** Бог не премахва и не заличава естествените способности и дарби на хората, използвани като инструменти (т.е. процес на надзираване: не чрез диктовка – т.е. човек да е използван само като робот без проява на самоличността му; нито чрез приспособяване – т.е. Бог да се е подложил до толкова под човешките ограничения и незнание, че откровението Му да е несъвършено). (II Петрово 1:20-21)
- б) Може да говорим за **буквално Боговдъхновение** (вдъхновени са не само идеите, но и самите думи и граматиката в оригиналните езици, на които е записано Божието слово) и за **цялостно Боговдъхновение** (всяка канонична книга в оригинала и човешки автор на Библията са еднакви по Боговдъхновение и авторитетни) (II Тимотей 3:16-17).
- в) Така че **оригиналите са напълно непогрешими и в пълнота на обем и на точност съдържат всичко, каквото Бог желае човек да знае за Бога, човека, за спасението, за отвъдния свят и за бъдещето** (Псалом 119:105; Евреи 4:12).

- г) **Преводите на Библията са достоверни до колкото отразяват правилно каноничния текст, мислите на оригиналните ръкописи и духа на цялото Слово.**
- 5 а) В процеса на канонизиране Църквата разпознава Боговдъхновеността на Библейските книги (не ги определя) и Бог чрез Своето провидение е запазил изобилие от ранни копия, така че днес с пълна увереност може да твърдим, че **Църквата притежава в точност и обем пълното откровение на Бога към човека** (Евреи 1:1-2).
- б) **Пълното и окончателно откровение на Бога към човека се съдържа в Библията, която е Божието Слово.** Тя се състои от 66 (39 в Стария завет и 27 в Новия завет) книги (канонични). Допълнителните неканонични книги и пасажки могат да бъдат четени, но не са част от канона на Писанията и следователно не могат да бъдат основа за доктрини или практика.
- 3. Човек** 1 а) **Човек е създаден мъж и жена чрез непосредствено сътворение от Бога, като комплексна личност** – тялото от материята на земята, духът/душата му непосредствено вдъхнат от Бога (Битие 1:27; 2:7; Еклисиаст 12:7; Матей 10:28; I Солунци 5:23).
- Бог ни е сътворил
- б) Мъжът и жената като личности са **равни по своето достойнство и значимост.** Но те се различават по своята роля в семейството и църквата, където мъжът е призван да бъде ръководител, а жената негов помощник (Битие 2:18).
- 2 а) **Човек е създаден по Божия образ** (което го отличава от животните, ангелите и другите творения). Дори и повреден от греха физически и психически, той запазва този Божий Образ и подобие (Битие 1:27; Еклисиаст 7:29; Яков 3:9; Ефесяни 4:24; Колосяни 3:10).
- б) **Божият образ включва:**
- ◆ наличието на дух/душа, интелект, морал, творчество;

- ◆ първоначалната праведност; владичеството над животните;
  - ◆ безсмъртие.
- 3 а) **Първоначалната праведност е обхващала цялата същност от личността на първия човек** – интелект, воля, чувства.
- б) В това състояние на относително съвършенство **Бог склучи с човека Завет на послушание**, за да му даде възможност да общува със Създателя си – при условие на пълно послушание, под заплаха от наказание със смърт (физическа, духовна, вечна) и обещание за живот (Битие 2:16-17; Яков 2:10).
- в) По силата на Завета на послушание **първият човек беше глава и представител на целия човешки род и беше подложен на изпитание** (Битие 2:16-17).
- 4 а) Поради престъпването на Завета на послушание чрез активно, съзнателно и волево решение да яде от дървото на познаване на доброто и злото **първият човек изпадна в състояние на грях** – юридическа виновност пред Бога и морална поквара (Битие 3:7-11).
- б) **Тази поквара обхваща цялата същност от личността на човека** – интелект, воля, чувства – човекът загуби своята първоначална праведност, но не Божия образ и подобие.
- в) **Грехопадението доведе човека и цялото творение, над което беше поставен, до проклятие, болести, смърт и разрушение** (Битие 3:6, 16-19; Римляни 5:12).
- 5 а) Като глава и представител на човешкия род, **първият човек предаде тази греховност на целия човешки род**. От тогава всеки човек още от зачатие си е грешен – носи юридическата вменена вина на първородния грях и вродена пълна поквареност, подтикваща го към грях. **Всеки човек е отговорен за своите лични грехове**. Първородният грях на целия човешки род е покрит от Христос на кръста (Второзаконие 24:16; Езекил 18:4, 20; Деяния 17:30; Римляни 5:12; 18-21; 11:32; Галатяни 3:32).

- б) **В това състояние човек е напълно духовно мъртъв** – разделен от Бога и в абсолютна невъзможност сам да се освободи от робството на греха (всичко, каквото върши, по естеството си е постоянно и всякога само грях, защото или не отговаря на Божия морален стандарт, или не е извършено с цел да Го прослави и да Му угоди; намира се в постоянен конфликт и неразбиране със себеподобните и с цялото творение, като се стреми само да ги използва; в конфликт е и със себе си, живеещ в постоянна себеизмама, безпокойство и срам) (Деяния 17:24-28; Римляни 1:18-23; 7:15-20; Ефесяни 2:1-3).

4. Исус Христос

Бог се е
въплотил

- 1) **Исус Христос е второто Лице на Святата Троица**, вечното Слово, по пълнота на Божественост, слава и вечност напълно равен на Отец (хомоусия) (Михей 5:2; Йоан 8:56-58; 17:5; 10:17-18; Римляни 9:5; Колосяни 1:17, 19; 2:9; I Тимотей 4:10; Тит 2:13; Откровение 22:13).
- 2) а) В съответствие с Предвечното Божие намерение, когато се изпълни времето, с участието на цялата Свята Троица, чрез пряката намеса и действие на Святия Дух, **Словото се въплъти като човек, приемайки човешко естество**. При въплъщаването Словото не престана да бъде каквото беше преди, но само прие допълнителна форма на съществуване. Човешкото Му естество не е отделна човешка личност и няма независимо съществуване, но не е и безлично (Лука 1:35; Йоан 1:14; I Петрово 1:20; Галатяни 4:4-5).
- б) Така **Той става едновременно Бог-човек** – две естества, в една личност:
- ◆ **неразделни** – без разделяне (не осиновяване на човек от Божествената личност)
  - ◆ **неслитни** – без смесване (не поглъщане на човешкото от Божественото естество)
  - ◆ **неизменими** – без преобразяване (не получаване на ново трето естество)
  - ◆ **неразлъчни** – с пълна обмяна на качествата между Божественото и човешко естество
- (на Господ Исус Христос му бяха присъщи

като на човек немощ, слабост и изкушаване; така и като на Бог всезнание, вездесъщност, всемогъщество), но без двойствено съзнание (човешкото Му естество нямаше човешко съзнание, а Божественото му естество Божествено съзнание) (Матей 4:38; 21:18; Марко 4:38; Лука 23:43; Йоан 4:6; 6:11-13; 11:35, 43-44; Колосяни 2:9).

- 3) **Въплъщаването бе необходимо поради пълната безпомощност на човека** в състоянието му на грехопадение да се спаси (Псалом 49:7-9; Матей 20:28; Йоан 3:17; Римляни 8:3; 7:24-25; II Коринтяни 5:18-19; Евреи 2:15).
- 4) **Господ Исус Христос стана последния Адам** – нов представител и глава на нов човешки род (обективно обединяване). Така бе възможно да изпълни заместническото си изкупително дело (I Петрово 2:9; I Коринтяни 15:45; II Коринтяни 5:17; Откровение 1:5-6; 5:9-10).
- 5) **Въплъщението бе проява на Христовото смирение** (остави славата си, не Божествеността си), като устоя и изпълни всичко онова, в което Адам се подмами и падна (Исаия 53:3; Галатяни 3:13; Филипяни 2:8).

5. Спасение

Бог ни е спасил

- 1) а) **Основанието за спасението на човека е Божието суверенно и активно решение**, още преди създанието на света, да влезе в завет с него и го спаси, за да стане съобразен с Христовия образ. Във всеки един, на Своето време, Той действа и привежда това решение в изпълнение (I Петрово 1:20; Ефесяни 1:4; 4:24).
б) Във всеки етап от делото на изкупление и спасение **участва цялата Свята Троица**.
- 2) **Господ Исус Христос избави човека от състоянието на осъждане и безпомощност** чрез Своето дело на пълно послушание – като се въплъти изпълни съвършено Закона и понесе страданията и кръстната смърт за греха (Римляни 5:18-19).
- 3) Чрез делото на пълно послушание **Христос постигна в полза на човека:**
  - ◆ **умилостивяване** на Божия справедлив гняв

- към греха му (I Йоан 2:2);
- ◆ **вменяването му на юридическо оправдаване** от виновността за всички грехове (минали, настоящи, бъдещи) (Римляни 3:23-26);
  - ◆ **изкупването му от проклятието на закона** и от Божиата присъда на смърт (I Петрово 1:18; Галатяни 3:13);
  - ◆ **помиряването му с Бога** (прекръпяване на активния му бунт) (Римляни 5:1; II Коринтяни 5:18-19);
  - ◆ **осиновяването му** (Римляни 8:16; Ефесяни 2:20) – влизане в интимния кръг на Божието семейство, пряк достъп до Божието присъствие (Ефесяни 2:18) чрез посредничеството само на Господ Исус Христос (I Тимотей 2:5);
  - ◆ приемане положение на **сънаследник** (Римляни 8:27);
  - ◆ **победа над силите на греха и Сатана**, които го държаха в състояние на робство (Римляни 6:17-22).
- 4) **Христовото дело на изкупление е обективен исторически факт**, разиграл се едновременно както във физическия, така и в духовния свят, и като такова има всемирна значимост (Лука 19:10; Евреи 2:9).
- 5) **Господ Исус Христос постигна това в полза на човека** само като последният Адам – новият представител и глава на новия човешки род, и така можеше **да бъде наш заместник във всичко, което извърши** (Римляни 11:32; I Коринтяни 15:45).
- 6) **Постигнатото изкупление е неповторимо** (има вечна, непреходна и неизчерпаема стойност за цялата минала, настояща и бъдеща история) и **реално** (делото на изкупление е вседостатъчно за всеки и всички, но е за спасение само на онези, които Го приемат) (Йоан 3:16, 36; Римляни 1:16; 3:24-26; 5:18-19; Тит 2:11).
- 7) **Бог прилага резултатите на това спасение** чрез:
- a) **призоваване на хората** – чрез благовестването на Божието слово и отправяне на покана/заповед за покаяние и вяра към всички, защото Бог действително желае всички

да се спасят (Езекил 18:23; Матей 28:19-20; Марко 16:15; Деяния 17:30; II Петрово 3:9; Римляни 1:16; 2:4; I Тимотей 2:4).

- б) обръщение чрез покаяние и вяра – **покаяние** пред Бога и **вяра** в Христос (Марко 1:15), **съзнателното оставяне на греха** (човекът тъжи и се гнуса от него) и **вяра, че Христос е умрял за неговите грехове и му дава прощение и спасение** (Деяния 26:15-20); то **обхваща цялата личност** (интелект, чувства, съзнателно-волевите действия); **променя състоянието на човека** (не положението му, както е с осигуряването), а ново създание – от грешник – светия (I Коринтяни 6:11; II Коринтяни 5:17); **става еднократно; Бог е авторът** чрез действието на Святия Дух, **но човек сътрудничи** (Йоан 16:8-11; Деяния 26:19; Римляни 6:17; Филипяни 1:6; 2:13; I Солунци 2:13; Евреи 6:1)
- в) **новораждане** – личното обединяване с Господ Исус Христос мигновено реализирано чрез действието на Святия Дух, познаващо се само по плодовете му. То е **органично** (сформира се ново създание); **лично** (всеки вярващ е пряко свързан с Христос); **отзоваващо** (вярващият има отговорност да се отзове със съзнателен акт на покаяние и вяра); **преобразяващо** (вярващият се променя в Христовия образ) (Ефесяни 2:10; 4:22-24; Тит 3:5-6, 8);
- г) **освещаване** – продължаващото действие на Бога в живота на вярващия, правещо го все по-свят в неговото поведение и взаимоотношения; то е **лично** и включва все пак пълно предаване на Христос, замъртвяване на човешкото естество и съживяване на духовното естество – чрез покорност на Божието слово и действието на Божията благодат, която дава всичко необходимо за благодетството (Яков 1:4; Ефесяни 4:12-13; Колосяни 1:28; I Солунци 4:3-7);
- д) **устояване** – продължаващото действие на Бога в опазване на спасените. Бог им помага да устояват в пълното си упование в Христос и да не отпаднат от Неговата благодат, за да

достигнат до вечното спасение и прослава с Христос в небето (Матей 24:13; II Петрово 1:10; 3:17-18; II Тимотей 2:11-13; Евреи 3:6, 14; 10:35-39);

- е) **увереност** – това е състояние на вярващия въз основа на неговото разбиране на устояването като факт. Увереността може да се изменя в зависимост от приемането на Божието слово и послушанието (I Йоан 5:14; Ефесяни 3:12);
- ж) **прославяне** – пълно преобразяване на вярващия в образа на Божия Син (II Коринтяни 3:18).

6. Свети Дух
Бог живее
в нас

- 1)
  - а) **Светият Дух е Божествена Личност, третото Лице на Светата Троица** (Матей 3:16; 28:19; II Коринтяни 13:14).
  - б) **Той участва във всички дейности на Бога, но особено се свързва с приложението на спасението и освещението** (Римляни 8:9, 14, 16; Галатяни 4:6).
- 2)
  - а) **Светият Дух е обещаният Ходатай, Утешител и Учител, Който след възнесението на Господ Исус Христос, по специален начин, в деня на Петдесетница, дойде да присъства в живота на вярващите** (Йоан 14:16, 26; 15:26; 16:13; Римляни 8:26);
  - б) **Вярващият приема Светия Дух в момента на новораждане и осиновяване, когато, обединявайки се с Христос, приема в пълнота и всички благодатни дарове и пълнота на присъствието на цялото Божество** (Йоан 14:23; Тит 3:5-6);
  - в) Всеки вярващ преминава през множество духовни опитности в процеса на своето израстване и общуване с Бога, но **не съществува никаква допълнителна „втора“, „трета“ (или друга) опитност** (било отъждествявана с ново ниво на пълно освещаване, или с по-пълно приемане на Светия Дух), която да поставя преминалия през нея на ново духовно равнище или да му дава ново положение пред Бога, недостъпно за останалите.
- 3) **Всеки вярващ е задължен чрез заповед от Бога активно да предава себе си да бъде**

изпълван от **Святия Дух** – чрез пребъждане в Божието слово, молитва, поклонение, смирено подчинение един на друг, постоянно посвещаване на вършене на Божията воля (Ефесяни 5:18-20).

- 4) Единственият белег за **присъствието на Святия Дух в живота на вярващия** е реалността на обръщението му, което **става явно по плодовете на новия живот в характера и поведението му**, а не упражняването на каквато и да е духовна дарба (Галатяни 5:22-23).
- 5 а) **Святият Дух дава** (I Петрово 4:10; I Коринтяни 12:7-11; Ефесяни 4:11-13)
- ◆ по благодат **на всеки вярващ духовни дарби**, според както на Него му е угодно (I Коринтяни 12:11),
  - ◆ **с цел служение в църквата** за общото израстване на всички (I Коринтяни 12:7),
  - ◆ Пълнотата на всички духовни дарби принадлежи на Христовата Църква, а не на отделни личности.
  - ◆ От **вярващия** се очаква да **копнее за духовните дарби** (I Коринтяни 12:31; 14:1), но **не трябва да изисква определена дарба от Святия Дух**, Който единствен решава на кого, кога, как и какво да даде (I Петрово 4:11; Римляни 12:6-8; I Коринтяни 12:7, 11; Ефесяни 4:11-13).
- б) **Всички духовни дарби са еднакво „духовни“ и еднакво ценни**, но различни по функция (I Коринтяни 14:1-5);
- в) Упражняването на която и да било дарба не е **белег или гаранция за духовност**, но **единствено изявата на плода на Духа в свят живот и зрялост** (Галатяни 5:22-23).
- 6 а) Святият Дух изработва в сърцето на всеки спасен от Бога **пълна увереност в спасението** – че когато устоява, каквото и да се случи в живота му, той ще бъде за винаги с Бога на основание на Христовото изкупление. Тази пълна увереност не е само празна надежда, но е пълно упование в Божиите обещания за спасение, в свидетелството на плода на новия живот и във вътрешния глас на Духа (I Йоан 5:13);
- б) Все пак **тази увереност не е основна част от вярата** и може да има спасени вярващи,

които да чакат дълго време, преди да получат такава пълна увереност, а и след това тя да бъде разклащана и отслабвана поради много причини;

- в) За това задължение на всеки вярващ е със старание да изявява реалността на своето призоваване и спасение.

7. Освещение и Християнски живот

Бог работи в нас

- 1) **Освещаването е продължаващото действие на Святия Дух**, чрез което Той отделя вярващия за Бога, като морално го обновява и му позволява да достигне до реална вътрешна святост на характера. Освещаването е лично. Чрез него Святия Дух унищожавя царуването на греха, като замъртвява страстите на плътското естество (Яков 1:4; Колосяни 3:1-10; Евреи 12:14).
- 2) Въпреки че **освещаването е реално**, то никога **не достига до пълнота и завършек в този живот**, но остатъците на поквара продължават да воюват във всяка част на тялото; така че дори и в живота на истински вярващи има периоди, когато грехът взима надмощие, но новороденото естество чрез действието на Святия Дух надделява, като вярващият продължава да израства в благодат и се усъвършенства в святост и в страх от Бога (Ефесяни 4:11-13; Колосяни 1:28).
- 3) **Всеки християнин е призован към духовно израстване и победа над плътта**. Ако плътските прояви постоянстват и преобладават, то той/тя би трябвало да се замисли до колко реално е било обръщението и спасението му (Римляни 8:5-9, 13).
- 4) **Степента на освещение не води** до отстраняване на страданията и болестите в живота на вярващия, нито до материален успех и благоденствие.
- 5) а) **Святия Дух присъства във всеки вярващ** и дава реално водителство за прилагане на Божията воля чрез съвестта, Божието слово, вътрешния глас, съвета и примера на зрели вярващи (1 Йоан 2:27);
 б) **Съвестта е реално, но не безпогрешно**

ръководство (поради пълната опороченост на всички способности и действия на човека);

- в) **Божият Закон, изразен в Неговото слово** (10^{те} заповеди, Проповедта на планината и др.), **е вечното и съвършено ръководство и мерило** за праведност и познаване на Божията воля, чрез който всеки един трябва да изпитва себе си и своите решения.

- 6 а) **Молитвата е даденото ни средство за общуване, търсене, преклонение, хваление и благодарност на Бога и за изразяване на нуждите ни пред Него** (Псалом 10:17; 63:1; 65:2; 103:1-5; Матей 7:7-8; Йоан 16:23-24; I Йоан 5:16; Филипяни 4:6);
- б) Бог очаква **вярващият да има редовно общуване в молитва с Него** (I Солунци 5:17-19).

8. Църква

Бог работи чрез нас

- 1) **Църквата изявява Божието царство на земята**, Божия народ, Христовото тяло и Христовата Невяста (I Петрово 2:9; Колосяни 1:24; Откровение 19:7).

- 2 а) **Църквата е една, съставена от всички спасени** – в миналото, настоящето или бъдещето – навсякъде по земята. Църквата е видима и невидима.

Невидимата църква е всемирна – състои се от спасените през всички векове – минало, настояще и бъдеще, от спасените от Израел и от езичниците; църквата е молитстваща, воюваща и победоносна (Матей 10:16-39; 24:31; 28:19; I Тимотей 6:12; II Тимотей 4:7-8; Откровение 5:9; 12:11).

Видимата църква също е всемирна и представлява всички по целия свят, които изповядват вяра в Господ Исус Христос, заедно с техните невръстни деца (не че те се спасяват по наследство, но участват във видимата църква по силата на Божия завет, както с отделната личност, така и с неговото потомство – както беше с Авраам). На видимата църква Христос е поверил служението за събиране и усъвършенстване

на светиите. Неразделна част от нормалния и здравословен християнски живот е принадлежността и активното участие в определена местна църква (I Коринтяни 1:2; 12:12, 25, 27);

- б) **Църквата е свята** поради връзката си с Исус. Видимата църква е понякога повече, понякога по-малко чиста и свята – в съответствие с чистотата на проповядваните доктрини, правилното отслужване на тайнствата, общото поклонение, единството и моралния живот на членовете ѝ. И в най-чистите църкви има грешки и слабости, но все пак Бог винаги ще има Своя църква на земята, която да Му се покланя според волята Му (I Коринтяни 3:16-17; 6:11; Ефесяни 5:25-27; Колосяни 3:9-12);
- в) **Църквата е всемирна – отворена за всички без разлика на раса, възраст, социално положение.** Единствената основа за влизане е личното упование в Господ Исус Христос като Спасител и водното кръщение като еднократен обред/тайнство при встъпване. (Матей 24:14; Марко 16:15-16);
- г) **Църквата е Апостолска – изградена върху Апостолското учение и модел на поклонение** само според новозаветните писания (Ефесяни 2:20-22), а не върху пряката приемственост чрез ръкополагане; нито върху нови откровения, „дадени“ за коригиране и допълване на Писанията или учението на църквата.
- 3 **Белезите на истинската църква са:**
 (1) **чистота на проповядваното Слово;**
 (2) **правилно отслужване на тайнствата;**
 (3) **верност при практикуване на църковна дисциплина.**
- 4 **Глава на църквата е Господ Исус Христос,** Който единствен може да бъде господар над съвестта (не църковни авторитети и управници) (Колосяни 1:18).
- 5 а) **Предназначението на църквата** е да принася поклонение и служение на Бога;

- б) **Елементите на общото поклонение** са: възхвала, проповядване на Словото, отслужване на тайнствата, даване на приносите (II Коринтяни 8:1-9; 9:2; Ефесяни 5:19);
- в) **Отличителните черти на поклонението** са: реалността на Христос, присъствието на Светия Дух, любящо общение между братята (Ефесяни 4:31-32; Колосяни 3:8-24);
- г) **Служението на Бога** е:
- ◆ **в църквата** – за утвърждаване и израстване на светиите;
  - ◆ **и извън църквата** – за разгласяване на благовестието и привеждане на хора от всички народи до спасение чрез вяра и упование в Господ Исус Христос (Матей 5:13-16; I Петрово 2:9; Ефесяни 4:11-16; II Тимотей 3:15).
- 6 а) **Христос е упълномощил църквата с власт.** Властта на църквата е единствено духовна (не трябва да прибегва към физическо насилие и светска власт) – за запазване откровението в Божието слово и доктрините на църквата, за служение чрез Слово и Тайнства, за упражняване на църковна дисциплина, за упражняване на духовни дарби, за подпомагане на бедните (Матей 16:19; 18:18);
- б) **Властта в църквата се упражнява от избрани представители** – църковна управа. Пълномощията на църковната управа са от Бога (изборът на събранието само разпознава призивите от Бога според Божието слово) (Тит 1:5);
- в) **Местните църкви са самостоятелни, но обединени в съюзи.** Висш ръководен орган е събора на църквите. Съборът избира свое Съюзно Ръководство, което да го представява, отговаря и пази доктриналната и организационна чистота в местните църкви. [Отговорностите и задълженията на местната църква и ръководството са описани във вътрешен Устав]
9. Тайнства
- Бог ни благославя
- 1 а) **Тайнствата са свят белег и печат на Завета на благодат,** въведени непосредствено от самия Бог **с цел** да представят Христос и затвърждават вярата ни в Него и за да поставят

видимо разграничение между членовете на църквата и останалия свят (Римляни 4:11);

- б) **Всяко тайнство съдържа духовна взаимовръзка между белега и това, което изобличава** (единство на тайнството) (Матей 26:26-28; I Петрово 3:21; Римляни 3:21-4:24; I Коринтяни 11:24-25; Колосяни 2:12);
  - в) **Благодатта, представяна в и чрез тайнствата, не се предава чрез никаква сила в самите тях; нито ефикасността им зависи от посветеността или намеренията на отслужващият ги, но от действието на Святия Дух, личната вяра на приемащия и от обещанието, свързано с тях** (Деяния 8:37; I Петрово 3:21).
- 2 **Христос отрежда в Новия завет да бъдат изпълнявани само две тайнства** – водно кръщение и Господня вечеря (Матей 28:19; 26:26-28; Лука 22:19-20; I Коринтяни 11:23-26).
  - 3 а) **Водното Кръщение** е тайнство, отредено за тържествено приемане на вярващия във видимата църква и като белег и печат на Завета на благодат, новораждането и прощението на греховете. То трябва да бъде практикувано до връщането на Господ Исус Христос (Римляни 4:11; I Коринтяни 12:13; Галатяни 3:27-29);
  - б) **Начинът за отслужване на водното кръщение** е чрез поръсване, поливане или потапяне във вода, в името на Триединния Бог – Отец и Син и Святи Дух. **Всеки един от тези начини на кръщение е еднакво валиден** (Изход 24:6-7; Левит 8:30; Числа 19:13, 20; II Летописи 30:16-17; Езекил 36:25; Йоил 2:28-29; Деяния 2:17-18);
  - в) **Могат да бъдат кръщавани лично изповядващите вяра и послушание към Христос и невръстните деца на един или двама вярващи родители, свидетелстващи за вярата си чрез участие в богослуженията и живота на църквата** (не че децата им се спасяват по наследство, но участват във видимата църква по силата на Божия завет както с отделната

- личност, така и с неговото потомство – както беше с Авраам) (Битие 17:7, 9-12, 24-25; 21:4; Исаия 44:3; 59:21; 61:9; 65:24; Матей 18:3, 10; 19:13-14; Марко 9:36-37; 10:13-16; Лука 18:16-17; Деяния 2:38-39, 41; 8:12, 36-38; 9:18; 10:47-48; 16:15, 31-33; 18:8; I Коринтяни 1:16; 7:14; Колосяни 2:11-12);
- г) Приемането на **водно кръщение е заповед от Бога** и за това е грях да се презира или пренебрегва това тайнство. Но то не е условие за спасението, нито е гаранция, че всички кръстени са непременно и спасени (Деяния 8:13, 18-23);
- д) **Водното кръщение, отслужено в името на Триединния Бог** и в отговор на вяра – лична или на родителите, при невръстни деца – **трябва да се изпълнява само веднъж** на който и да било човек независимо кога, как или от кого е извършено, както обряждането се извършва само веднъж.
- 4 а) **Господнята вечеря** е тайнство, свързано с тялото и кръвта на Господ Исус Христос, дадени за изкуплението ни. То трябва да бъде отслужвано до връщането на Господ Исус Христос, като вечно възпоменаване на жертвата Му, печат на получените благословения от вяраващите, духовна храна за заздравяване на вярата ни и залог на общението с Него и помежду ни (Матей 26:26-29; Лука 22:15-20; I Коринтяни 10:16-17; 11:24-26);
- б) При **Господнята вечеря се извършва само възпоменаване и благодарност за Христовата жертва** – Неговото присъствие е реално, но духовно и както сетивата възприемат реалността на физическите елементи, така вярата съзнава реалното присъствие на Господа във вяраващия и така се насърчава и расте. [Не става реално жертвоприношение, нито превръщане на елементите в действителното тяло и кръв на Господ Исус Христос (трансубстанция), нито има физическо присъствие на Христовото тяло и кръв в, над, или под елементите (консубстанция)] (Лука 22:19; I Коринтяни 11:25);

- в) **Отслужването на Господнята вечеря** трябва да става, като и двата елемента, хлябът и виното, бъдат давани на хората **след благославянето и освещаването им в молитва от редовно ръкоположен служител на църквата** (Матей 26:26-28; Марко 14:22-26; Лука 22:19-20; I Коринтяни 11:23; II Тимотей 2:2; Тит 1:9);
- г) **Непочтеното приемане на тайнството води до виновност за кръвта и тялото на Господа и до осъждане.** Подготовката за подходящо приемане на Господнята вечеря се състои в себеизпитване дали сме приели и стоим непоклатимо във вярата си в Христос и дали разпознаваме реалността на присъствието Му в живота ни и в тайнството; за това, неизповядалите лична вяра в Господ Исус Христос като техен Спасител и Господ не трябва да участват в Господнята вечеря, за да не ядат и пият осъждане на себе си (I Коринтяни 11:27-31).
10. **Ангели и Сатана**
Бог е над духовния свят
- 1 а) **Бог сътворява както физическия, така и духовния свят.** Библията споменава за **различни духовни същества:** ангели, духове, херувими, серафими, Божии синове, началства, власти, сили, зли духове, Сатана. Всички те са реални личности (Езекил 11:22; Исаия 6:2-6; Йов 38:7; Римляни 8:38; Ефесяни 1:21; 6:12);
- б) Тяхната **главна функция** е да принасят поклонение и възхвала на Бога и да изпълняват волята Му (Битие 19:1; 31:11; Изход 3:2; 14:19; Псалом 103:20-21; 148:1-2; Матей 1:10-15; Лука 1:26-28; Евреи 1:6, 14; Откровение 4:8; 5:8-13);
- в) Те **имат йерархия на положение и служение.** (I Солунци 4:16; Откровение 12:7)
- 2 а) Всички тези същества са **били създадени без недостатък, със свободна воля.** Някои от тях се разбунтуват против Бога и падат от първоначалното си положение. За тях няма изкупление или възможност за промяна. Най-върховната духовна личност, обединила под себе си бунта против Бога, е наречена Сатана или дявол (II Петрово 2:4; Юда 6);

- б) **Сатана се посочва като князът на този свят**, имащ реална власт над хората и живота им – той или подчинени негови зли духове (демони) могат да обладават хора и животни и ги използват за свои инструменти или им причиняват болести. Не може състоянието на всеки невярващ, нито всяка болест да се приписват на тяхното действие. Християните също могат да бъдат тормозени от Сатана и трябва да гледат на борбата си с него сериозно, но те са изпълнени със Святия Дух и не може да бъдат обладавани от Сатана или зли духове (Йоан 9:1-3; 12:31; 14:31; I Йоан 3:8; 4:4; Откровение 12:7-9);
- в) **Бог осъжда** всякакви опити от страна на **човек да влиза в контакт с ангели или зли духове** и да ги търси като посредници, източници на информация или помощ – при нужда човек трябва да търси непосредствено и единствено само Бога (Левит 19:31; 20:6; Второзаконие 18:10-14; I Летописи 10:13-14; Исая 8:19; Деяния 16:16-18).
- 3 а) Много от нещата, които стават във видимия свят, са пряк резултат от изхода от духовната война между Божиите ангели със служители на Сатана (Откровение 12:7-12);
- б) **Бог е единствен господар над всички действия на всяко едно творение**; Сатана може да върши само каквото Бог му позволи (Йов 1:12; 2:6; Матей 8:31-32);
- в) **Господ Исус Христос извоюва крайна и пълна победа над Сатана** и той ще бъде окончателно отстранен и осъден след второто Му идване (Матей 25:41; Откровение 20:10).
11. Междинно състояние след смъртта Бог е над смъртта
- 1 а) **На всеки човек е определено да живее и умре веднъж**. Не е възможно след това да се върне отново, под каквато и да било форма, към света на живите (клиничната смърт не е реално отиване в отвъдния свят и виденията при нея не носят пълна информация за него) (Евреи 9:27);
- б) В състоянието си след смъртта **човек не**

може да контактува със света на живите и да им дава информация или помощ. Търсенето на подобни контакти е тежък грях пред Бога. При нужда човек трябва да търси непосредствено и единствено само Бога.

- 2) **Физическата смърт идва в резултат на Божието наказание и проклятие на човека след грехопадението.** Тя представлява разделяне на духа от тялото, при което то се разлага в земята, а духа отива на определеното му от Бога „място“ – невярващите в ада на вечни мъки и осъждане, а изкупените – при Господ Исус Христос за вечно общение с Бога. След смъртта душата не е в несъзнателно състояние на спане, нито в междинно чистилице, нито на някое друго място освен посочените две места. Душата на оправданите получава веднага съвършенство в святост и във присъствието на Бога чака окончателното изкупване на телата им при възкресението (Битие 3:17-19; Еклисиаст 12:7; Матей 25:46; Лука 16:29-31; Деяния 1:25; Филипаяни 1:23-24; Откровение 6:9).
- 3 а) **Човек не може да промени съдбата си след смъртта** – лично своята или тази на близките си чрез молитви, дарения, праведни дела, или жертви – след смъртта положението е окончателно и неизменимо (Евреи 9:27).
- б) Понеже смъртта включва разделяне между тяло и душа, тя е нещо нежелано и носи тъга дори и за вярващия (I Солунци 4:13).

12. Последно време (есхатология)
Ще царуваме вечно с Бога в ново небе и нова земя

- 1 а) **Бог всякога е царувал в човешката история и напълно контролира всяко събитие във всеки един период.** Но в и чрез Църквата Господ Исус Христос реално и видимо царува на земята, защото Неговото изкупително дело е завършено (Йоан 19:30).
- б) **След първото идване на Господ Исус Христос започва „последното време“,** когато Божието царство се осъществява окончателно – в Новозаветната църква е представено в пълнота изпълнението на всички обещания и благословения, дадени в Ста-

рия завет. Сега вярващият ги притежава в реалност, но частично; пълнотата на блаженството на Божието царство ще дойде едва след свършека на последното време (I Йоан 2:18).

- в) **В „голямата скръб“ участват и вярващите в хода на цялата история.** Това няма да бъде период само за света преди второто идване на Господ Исус Христос, но и за църквата (Матей 24:21-31; II Солунци 2:1, 3; Откровение 7:14).
- 2 а) **Свършекът на последното време ще настъпи след Второто идване на Господ Исус Христос;**
- б) **Второто идване на Господ Исус Христос ще бъде в един триумфален акт** не веднъж за грабване на църквата и втори път триумфално; неочаквано, мигновено, в слава, явно за всички; тогава починалите християни ще бъдат възкресени и заедно с живите (но вече променени) вярващи ще бъдат грабнати във въздуха, за да посрещнат Христос и тържествено ще Го придружат заедно до земята (Матей 24:27, 29-30; Деяния 1:11; I Солунци 4:15-17; 5:2);
- в) **Хилядогодишното царуване на Господ Исус Христос на земята** (Откровение 20:1-10).
- 3 а) След това ще настъпи свършекът на последното време и ще се извърши Съдът над всички хора и ангели (Матей 25:31-46).
- б) **Непокорните и невярващите ще бъдат съдени според делата им** и ще бъдат изпратени на вечно осъждение и скръб.
- в) **Изкупените** ще се явят на съда само за да получат окончателното оправдание, дадено им още в момента на обръщението им чрез вяра в Господ Исус Христос; те **ще бъдат завинаги избавени от скърбите на този живот и ще живеят вечно с Бога.**
- г) **Господ Исус Христос** напълно ще премахне Сатана, греха, скръбта и смъртта и **ще устрои ново небе и нова земя с нов ред в тях.** (II Петрово 3:13; Откровение 22:3)

- 4) **Времето на Христовото идване не е известно на никого** и не би могло да се изчисли или предвиди дори и приблизително по определени знамения и знаци (Матей 24:36, 42; 25:13).
- 5)
  - а) **Животът след възкресението ще бъде в ново прославно и нетленно тяло**, а не като безплътни духове (I Коринтяни 15:50-54; Филипяни 3:20-21; I Солунци 4:16-17);
  - б) **Ще бъде живот на вечно общение с Бога и с всички изкупени** (близки, роднини, приятели) в неописуемо блаженство и слава, от което изкупените не могат да отпаднат – Адам можеше да съгрешава и да не съгрешава; при грехопадението човек не можеше да не съгрешава; в Исус вярващият може и да не съгрешава; прославените с Исус не могат да съгрешават (Римляни 8:18, 23);
  - в) **Ще бъде живот на пълноценно служение и отговорност**; вечно съществуване в свършено общение и пребъждане с Бога (I Коринтяни 2:9).